

MANTANA 6

Občasník pro individua a individuality

Vydává Horoklub Chomutov

Ročník 12, číslo 6

červen 2009

ÚVODNÍK

Proč?

Znáte všichni kozu Bořislavku z Bořeně? Doufám, že jo. Už si tam spokojeně přežívá několik let. Opuštěná, pořád sama, bez svého stáda i majitele, bez zajištěného přísunu potravy a pití. Vždycky, když ji na policích nad jižním sektorem potkávám, napadá mě stejná otázka: Co ji vede k tomuto poustevnickému způsobu života? Otázka bez rozumné odpovědi? Asi jako když se zeptáte lezce, co ho vede do skal a co táhne horolezce do hor. Že by ty krásný rána a večery jako na Bořeni?

Mnoho takových pěkných rán a večerů Bořislavce i Vám přeje LeToš.

Frankenjura

1. - 3. 5. 2009

Blahouš Kluc

Brzy ráno mě vyzvedá Pája z Ústí nad Labem svým autem a předává mi "kolečko". V Klášterci se k nám připojuje vedoucí zájezdu Pavlík a frčíme do Němec do Frankenjury. Nikdy jsem zde nebyl a tak se těším na zajištěné oklouzané cesty sportovního charakteru. V batohu mám mága dost a extrém - lezečky čekají jen na nazutí.

Parkujeme u lesa, parkoviště tak pro dvě auta. Šlapeme v lese po vlhkém mechu a v bahnu, až se vykudlíme před nádhernou věží NÜRNBERGER TURM - oblast Würgau, se kterou sousedí několik masivků. Skála je na vyvýšeném

místě, a tak se zájmem sledujeme ustupující mlhu z okolního kraje. Na vyzkoušení místního matrošku zkouším jakousi 6-, ale je mokrá, tak jí šidím. Pája se za mnou vyveze. Pavel neváhá a nalézá do dardy *Südriss 6+* na věži. Podle toho, jak v ní bojuje, tak je mi jasné, že to nebude zadáčo. Taky že ne, cesta je zajímavá, podhodnocená, charakteristická malými oklouzanými chyty, které se brání mému udržení. Po slanění se natlačím na druhou stranu věže a vybírám si spáru 5, která je sice v horní části vlhká, ale jedná se o pěknou logickou linii. S uspokojením sleduju, jak si Pája špiní své značkové tričko ve spáře. Na vrcholu věže si po krátké chvilce podáváme ruce všichni tři. S Pavlem si servírujem z jídelníčku 7-, která je podstatně lehčí. Pak ještě vůdce udělá tečku na hraně věže a díky roji ubzučených Němců se přesouváme do jiné oblasti někde v Oberstes Wiesental.

Auto umisťujeme na parkovišti hned vedle silnice. Oblast je jen několik desítek metrů od parkingu a skládá se z několika masivků a věžičky. Přirozeně jsme přistoupili na systém vyvádění cest. To, co Pavel vytáhne, to já si dám na druhém (ne vždycky). To, na co mám patrony já, si dá za mnou Pája. Takhle si uspokojivě zalezeme všichni. Na věž si vylézám 5- a 4 jen s jedním bodem jištění, což je mi příjemné. Už jsem tady dostatečně dlouho, abych vyzozoroval odlišný přístup západních přátel k lezení od nás (Horoklubu CV). Až na výjimky lezou ve více početných skupinkách, většinou "na rybu", sápadí se na cesty, na které nemají fyzický fond. Své kamarády na laně podporují hlasitými projevy a úplně nejlíp si po vylezení cesty zapálí cigáro. A když už cestu vylezou, tak v ní nechají pověšená presa a opustí jí na celé odpoledne. Nejvíce na jejich chování doplatil Pavel, který si chtěl vytáhnout jednu cestu, ale Němci si ji, nepochopitelně pro mě, rychle

proslanili, natáhli do ní lano zeshora a pak tam nikoho nepustili celé odpoledne až do setmění. Samozřejmě žádný z lezců nedosáhl vrcholu. A tak se Pavel vrhne na jiné těžké cesty, my s Pájou zůstáváme věrní lehčím kouskům. Až později zjistím, že se mi tato oblast líbila nejvíce. K závěru si vylézám krásnou 6-ku, 20 metrová linie plná dírek a na konci vše okořeňuje převísek. A je tady večer. Naše kouzelnice vytáhne ze své věčně plné tašky sekanou i s kaší a se zavařenou okurkou. Pavel na chvíli zpřijemňuje večer kytarou. V blízkosti parkoviště nacházím plácek pro mé snění. Kamarádi jsou nevědomo kde. Vlastně se těším samotou, mám toho moc na přemýšlení, a tak ráno nevlézám z mokrého spacáku, sleduju letadla na modré obloze a občas myšlenkami zabrouzdám na hranu na věži. Pájule mě vytahuje z pelišku teplým čajíkem a buchtou. Než dožvýchám poslední sousto, tak Pavel už netrpělivě čeká pod nástupem "své" cesty, aby mu jí někdo neobsadil. Jiní lezci už přicházejí. Sice je Pavel nerozlezený, ale cestu vybojuje se vztyčenou hlavu. Nechám se inspirovat a vrhám se do vytrvalostní převislé hrany *Rechter riss 6* na STEINFELDER TURM. Stejně je to krásné, když člověk dosáhne vrcholu a po úspěšném pokusu může dolů zamávat kamarádům. Vše, co jsme chtěli vylézt, to máme v kapse a tak frčíme zase jinam.

Mé duši opravdu tento kraj lahodí. Řeka, která se vine podél silnice, upravená pole, vonící lesy a šedivé skály. Nádhera. Tentokrát parkujeme za krajnicí a po minutě stojíme pod nástupem masivu (TREUNITZER KLETTERGARTEN v Oberstes Wiesental), který je atakován novými a novými hladovými lezci. Charakter cest je zde obdobný až na výjimku, kdy se prodírám ramenní spárou, která není zadarmo. Jinak stěnové lezení po dírkách. S Pájou ochutnáme několik šestek a Pavel předvádí své umění na pro mě nelezitelných práskách. Chceme se přemístit do jiné oblasti, ale cestou neodoláme a vrháme se do řeky

podél silnice, což přitahuje pozornost pár motoristů, kteří si díky tomu zažívají perný okamžik s řízením svých motorů. Až k večeru dorážíme k městečku, kde si jdeme předběžně prohlédnout oku smakující oblast Burglesau, která má několik krásných věží. Chyty jsou však pro změnu oblé a velice oklouzané. Po fazolích s uzeninou jdeme obohatit své kulturní vědomí do místní hospůdky. Zde se nacházíme pouze my, místní bufetař a hospodský, který umí hůř německy než já - dialekt je sviňa :). Noc opět trávím osaměle u auta a naslouchám hlučnému hřmění chladivého pramene, ve kterém se ráno myju. Pak na sluníčku pobíhám do půl těla a prodírám se zvlhlou květenou. Počasí je opět výtečné, takže se můžeme oddat dalším příjemným lezeckým zážitkům. Proti nám nejsou pouze obtíže cest, ale i horko. Pavel je opět nezastavitelný. Já si mimo jiné užívám nádhernou ramenní spáru, kde člověk musí trochu zapojit mozek.

V brzkém odpoledni toho blbnutí máme už dost a vyrážíme domů. Nezbyvá než vám Pájo a Pájo poděkovat za hezký víkend :).

Blahouš

SARDINIE - AMORE MIA

30.4. - 10. 5. 2009

Hanka Hefnerová

V neděli na odpadkyádě v Tisý se s Petrem dozvídáme, že člen letošní sardinské výpravy si akorát zlomil nohu (nešťastník), a tak

rádi přijímáme dvě horký a nejistý místa v autě. Vše dobře dopadlo a ve čtvrtek už spíme v Arcu a v pátek trochu popolozáme před večerním trajektem z Livorna do Sádrosky. Na lodi se seznamujeme s ostatními členy výpravy - fajn pohodáři z Děčína včetně dětí Johanky a Honzíka.

První navštívujeme oblast Buchi Arta, sektor je asi 100m od našeho čeho campu, který kromě nás okupují i nádherně pruhovaná selátka. Lezení je tu fakt parádní, dlouhý a kolmý kompaktní stěny. S Honzíkem (15 let) si tu dáváme své první 7a a dobře nás to motivovalo a nabudilo k těžším výstupům.

Ráno se přesouváme do Monte Oddeu, kde jsem strávila s Jířou, Maruškou a Štěpánem nádherný 4 dny, a tak moc vzpomínám a těší mě, že díky tomu teď můžu děčínskejm průvodčikovat. Vybíráme si cestu Vivat 6c, 230m. Hned v první dýlce jsem zřejmě trochu odbočila a asi v polovině to vzdáváme, protože to začíná být dost ošklivý a nestabilní. Koukáme ještě, jak se daří klukům v cestě La mia Africa 6c.

Večer jsme si s Petrem vyšli na romantickou procházku údolím, až nás lapli místní pastevcí a zlákali na domácí čerstvou grappu a víno. Provedli nás tradiční výrobnou sýra a špeku a pořád se nám smáli, že stejně ničemu nerozumíme. Však ta lahodná pálenka prolomila i jazykovou bariéru, a když odcházíme, našlapuju jak slepej kůň. Později se z historie dozvídáme, že ještě v 70. letech se tu i mimo vendety (ta byla běžná) lidé

občas záhadně ztratili nebo byli zamordováni.

V Baunei se zastavujeme v sektoru Villagio Gallico, mezitím, co si ostatní užívají restday na ne-daleké písčité pláži. Objevujeme tam nádhernou linii 7a, co vypadá jako kolmá kaskáda ledu, nejtěžší místo se zcela nečekaně objevilo asi dva kroky pod řetězem. To samé nás potkalo i v dalších cestách, takže asi nějaký místní fenomén.

Na večír se přesouváme do hlavního cíle výpravy – do Jerzu. Je to krajinově velkolepá oblast ve středozemí, zůstáváme tu 4 dny. V jednom z odlehlých parčíků bylo vybudováno poutní místo, klidné, čisté s pitnou vodou a krytou terasou ale-

spoň tak pro 50 lidí. Je to naše soukromá hacienda, máme tu veškerý komfort a klid, který si lze jen přát.

Navštěvujeme sektor L'Isola Del Tesoro a Castello, materiál je trochu jiný, Péťovi se moc nelíbí a mně skvěle sednul. V závěru dne se nechávám od Péti vyhecovat a pouštím se do 6c v kolmé stěně po maličkých chytech, je to krásná cesta a náramně si jí užívám.

Pallazzo D'Inverno bylo skutečně inferno, všechny cesty pekelně těžký. Petr zkouší hranu za 8a, v posledním kroku vynechal jištění, aby se nevyčerpával a jako na potvoru si hodil jedinou tlamičku za celou dobu. Večer si necháváme záměrně ujet auto a vracíme se pěšky. Fantazie pracuje na plné obrátky a my jsme najednou sami dva uprostřed

africké divočiny. A když ji asi po dvou km zdoláme a vylezeme z křoví, přecházíme do Mexika, obklopují nás stolové hory, dokud nedojdeme do španělské haciendy. Krásná Sardinie – má mnoho tváří.

Po 6 dnech vydatného lezení už prstíky vyžadují odpočinek, tak vyhláujeme den ve znamení váleudy u moře a s tím spojenou návštěvu místní stáčírny vín. Prsty se sice zmátořily, ale všichni jsme se totálně spálili a vrátili se z restdaye zbití jako psi.

Na poslední den se přesouváme do oblasti Cala Fuili. Je to atraktivně vyhlížející lezení na pláži, ale to nejhezčí je až na samém konci kaňonu, daleko od pláže. Petr tu obdivuje pěknou Francouzku bojující v 7a, tak se mě zmocnil vlčí instinkt a pouštím se do obrovského převisu 6c. Je to přesně typ cesty, který nemám ráda, a který neumím. Silový, dlouhý, povinný chyty a dolez přes břicho za spodáka, dlouhý zdvih do pidi chytků. Překvapilo mě, že to nebylo zas až tak strašný a že se takových cest nemusím bát, ale naopak je zkoušet, a tak zkouším ještě o stupínek víc 6c+ a to sedlo úplně skvěle. Sardinie se s námi rozloučila, jak nejlépe mohla.

Balíme se na cestu na trajekt, ale strašně moc se nám chce zůstat!

Skalní útvar Kryštof nacházející se u obce Kryštofovy Hamry podle mě patří ke skvostům Krušných hor. Hraniční věž, jak se také nazývá, leží v blízkosti hranic s Německem, takříkajíc na konci světa. Skála je dostatečně vzdálena od turistické cesty, takže si lezec může vychutnat ničím nerušenou a dnes tak vzácnou samotu. Již při příchodu na mýtinu pod skálou na každého jistě musí dýchnout romantika tohoto místa.

Byl jsem zde již několikrát a pokaždé mě zaujala náhorní strana věže, kde ještě nevedla žádná cesta. Hladké plotny a převislé, oblé spáry mě ale vždy odradily, stejně jako řadu dalších lezců, které tato myšlenka také jistě napadla. A tak pokaždé, když jsem oblézal okolní cesty, jsem nenápadně pokukoval po této, pro mě fantastické stěně a hledal její slabiny.

První, kdo škodil v náhorní stěně, byl Letoš, kterému se podařil prvovýstup v levé části. Vytvořil zde logickou linii vedoucí spárou a převisem s názvem Globalizace za 7-.

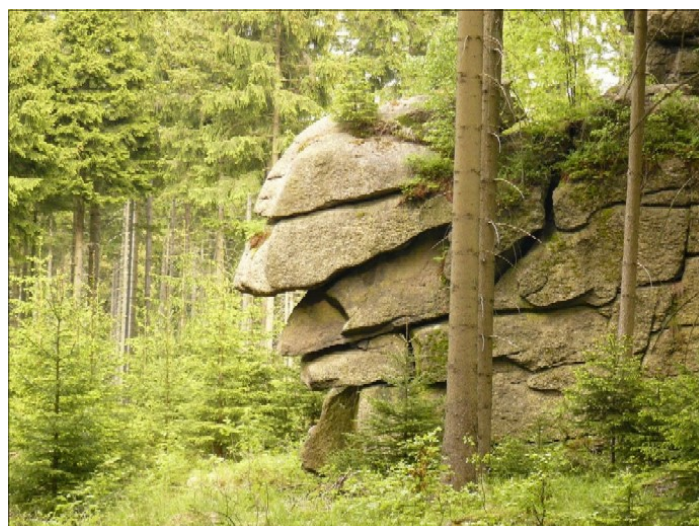
Až letos jsem si řekl, že uzrál čas a mohl bych se pokusit ve stěně něco vytvořit. První výlet jsem naplánoval na úterý 19.5. s Párkem. Kvůli práci vyrážíme až pozdě odpoledne. Nejdříve jsme vyčistili nástup od stromků, drnů a hlíny. Jelikož bylo chvíli po dešti, všechno bylo řádně mokré a špinavé, což jak jsme později zjistili, není moc ideální, takže do stěny jsme nastupovali s lezečkami obalenými hlínou.

Jako první si vybíráme hladkou plotnu uprostřed stěny s tím, že nastupovat se bude z patestu, jinak by to bylo dost vynucené.

S trochou akrobacie se mi daří zavrtat první borhák. Než lepidlo řádně zaschne, máme chvíli čas, a tak se vrhám do další cesty vpravo od této. Systémem spárek a sokolíků jsem vylezl do oblé spáry pod převis, kde se snažím vytvořit štand. Prasklé hodiny a friend v otevřené spáře nebudí moc důvěry, ale lepší než drátem do oka. Vytahuji vrtačku a osazuji první (a taky poslední) borhák nad převis. Jak půjde cvaknout, nevím. Nechávám to náhodě.

To už jsem ale řádně natěšen na plotynku s již (snad) zaschlým borhákem. Cvaká se docela v pohodě, ale nárok z patestu do stěny je zajímavý. Ještě zajímavější jsou kroky nad jištěním. Malé krystaly a nohy na tření. Takto pár temp a dosahuji vodorovné spárky. Jde tam friend. Sice nevím jak je dobrý, ale není čas, musím valit dál. Zdvih ze spárky do oblé police je docela vypečený. Nad polici zakládám tutového stopera a pokračuji systémem spár až pod vrcholový rajbuňk, který je již za odměnu. Párek leze za mnou na druhém. Kolem borháku nemá problém, ale zdvih ze spáry ho řádně potrápí. Nadávky střídaly poznámky o mém duševním zdraví. Nakonec to nějak vymyslí, ve spárkách si chrochtá a za chvíli si již podáváme ruku na vrcholu. Máme radost a i název „Kryštofovy nové šaty“ se Párkovi líbí. Na závěr do cesty osazujeme ještě jeden borhák a balíme.

Další výpad uskutečňuji hned ve čtvrtek 21.5., tentokrát se Svinčou. Nejdříve lezeme Kryštofovy nové šaty, abych se Svinčovy pochlubil tím, co jsme vytvořili a taky udělal první RP přelez. To se daří a Svinčovi se cesta líbí.

V pravé části máme rozdělanou cestu a tak se do ní s chutí pouštím. Pod převis to již znám a borhák se kupodivu cvaká dobře. Můj plán lézt od borháku přímo jsem po prvním pokusu zavrhl a lezu logicky při hraně. Jde to dobře, ale vršek mě lehce překvapil. Ruce v rajbáku, nohy pod převisem, podlaha jistá. Potřebuju udělat krok doleva, jenže nevidím, jestli je tam nějaký stup. Tak se ptám Svinči, jestli si tam můžu odšlápnout. Svinča koukající se do lesa s klidem říká, že jo. Opravdu tam je. Svinča tam neviděl, tak to radši risknul, páč to vypadalo, že se každou chvíli poroučím k zemi.

Ten den jsme ještě naši sbírku prvovýstupů rozšířili o cestu Žábovací, kterou si vybral a vylezl Svinča. Vede po oblé hraně přecházející do sokolíkové spáry, kterou si Svinča opravdu užívá. Na závěr si dáváme místní lahůdku – Meko Gymnastiku.

Děkuji spolulezcům za plodná odpoledne!

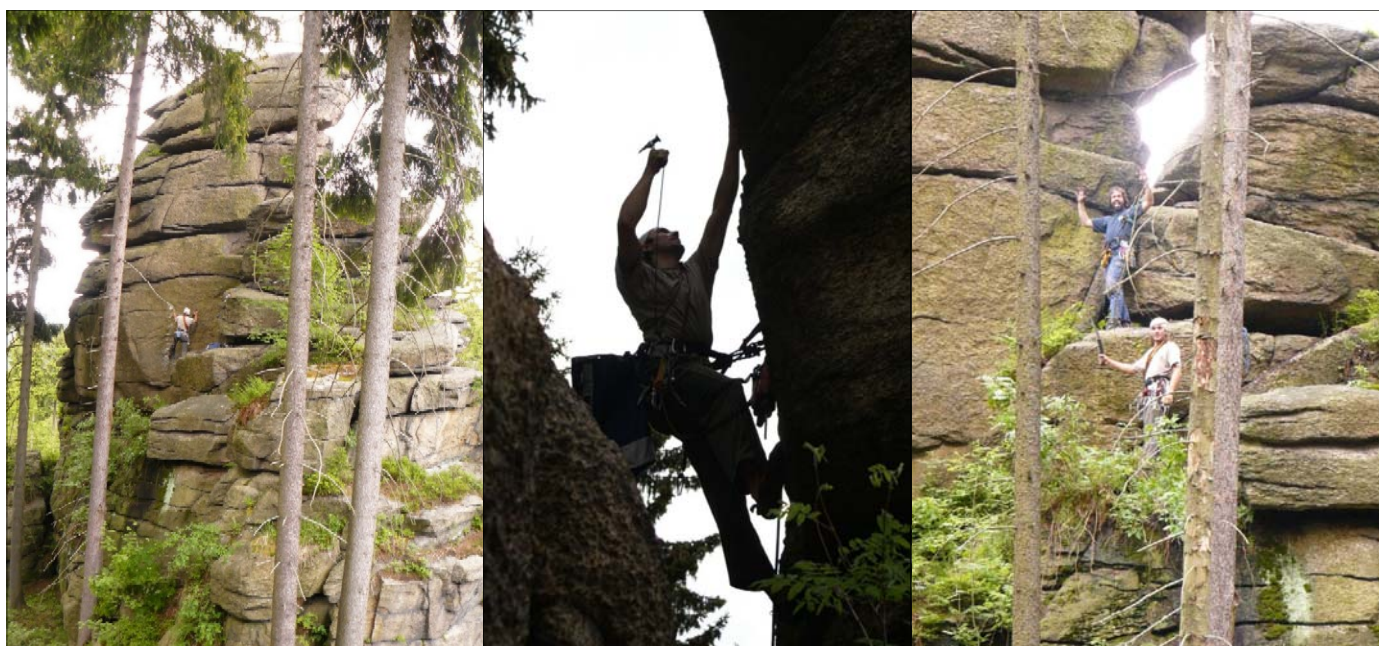
Pája

Nové cesty:

Kryštofovy nové šaty 7+ RP; Pavel Bohuněk, P. Suchopárek, 19.5.2009. Nástup z bloku v pravé části náhorní stěny. Středem plotny přes dva BH na oblou polici. Systémem spár, výše vlevo, položenou plotnou n.v.

Testovací hrana 7-; Pavel Bohuněk, M. Svinářik, 21.5.2009. Úplně vpravo v náhorní stěně spárami pod převis (BH). Překrok doprava na hranu a tou n.v.

Žábovací 5+; Milan Svinářik, P. Bohuněk, 21.5.2009. Podél hrany pod převis, ruční spárou přes něj a oblou hranou mírně vlevo n.v.

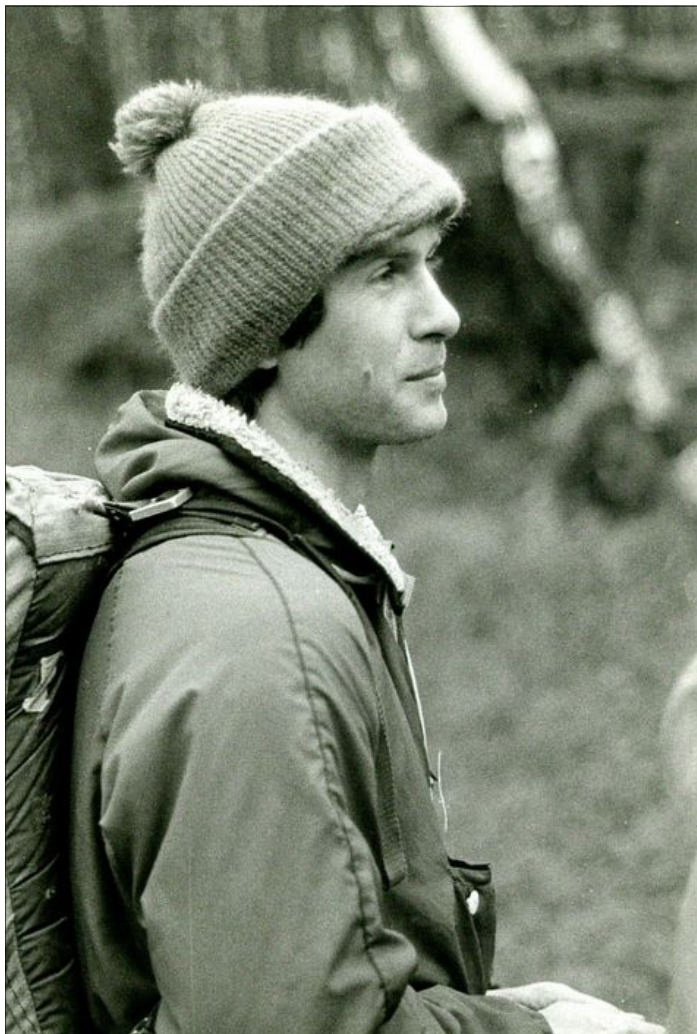
ODDÍLOVÁ SCHŮZE

Další schůze výkonného výboru klubu se uskuteční v pondělí 6.července od 18.00 hod. v naší oblíbené hospůdce U Slunce v Perštejně.

Na schůzi jsou zváni i ostatní členové oddílu!

Václav „Meky“ Hajný

Rozhovor s Mekym probíhal dne 11. 5. 2009 v Perštejně u skal a výraznou část rozhovoru díky dešti pod převisem Hlavního masivu. Už po pár vteřinách povídání jsem mohl zahodit „šablonu rozhovoru“, protože jsem pochopil, že nejlepší bude pouze naslouchat emotivnímu vyprávění o zážitcích z Matterhornu, o přístupu k free sólo lezení a uvědomování si sama sebe.

- **narozen 1957 v Trutnově**
- **nadšený objevitel, prvovýstupce klasik, zastánce čistoty lezení**
- **žije se svou partnerkou a dcerou v Dasnicích**
- **zaměstnanec ESTA s.r.o.,**

Dříve, než jsem se mohl zeptat na první dotaz, Meky spustil o smyslu horolezení.

Lezení je v podstatě aktivní jóga, je to pohyb, kdy se posouváš po skále ve stavu beztlíže a nic jiného nevnímáš. Je to mentální cvičení a ty máš ten svůj lotosový květ,

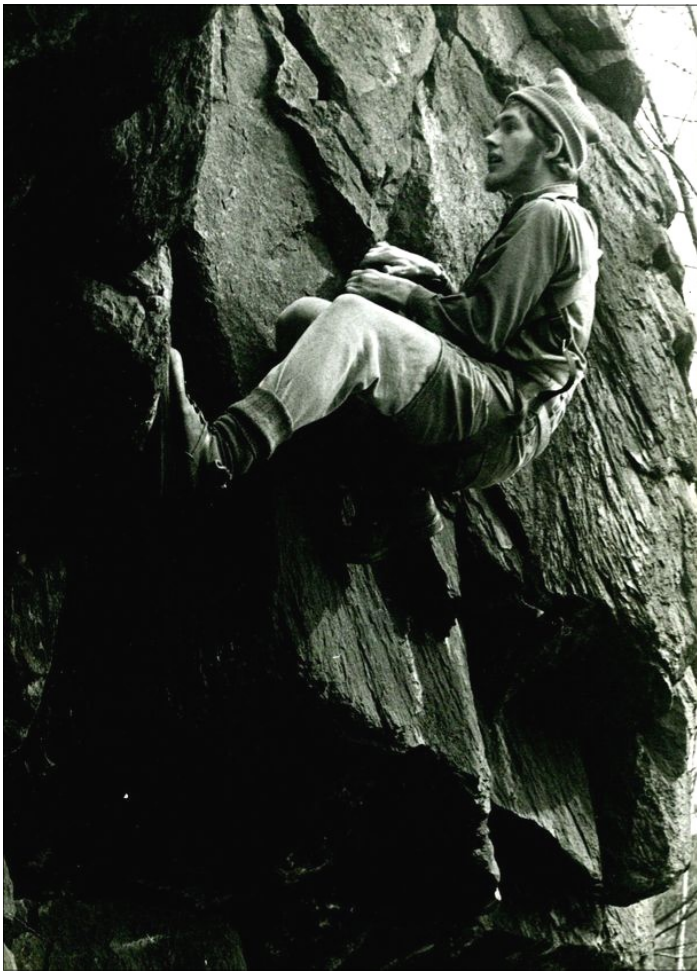
který se snažíš posunout do vyšší úrovně. Soustředím se na lezení a tím získávám bližší vztah k přírodě a prostoupení skály. Co se týče stupně obtížnosti vylezené cesty, to je pro mě někde vzadu. Nejsem velký počtář, takže mě čísla spíše svazují, než aby mě motivovaly. Pět plus nebo šest mínus je pro mě jen strašný harampádí čárek nahoru a dolů, ve kterém se člověk špatně orientuje, protože náhled na vylezenou cestu je subjektivní.

Několikrát jsem narazil v Krušných horách na tvou cestu a vždy to byl zážitek. Dost známá je Mekyho lesní klasifikace, která zaskočila kde koho.

Lidi tu mojí cestu často nepochopí. Je nesmysl čárat stupy a chyty barvou. Když pochopí tu linii, tak vědí, že ta stupnice docela sedí. Rád lezu sám, protože se člověk může plně soustředit na danou cestu. V podstatě mi lidi u lezení dost vadí, když to ovšem nejsou opravdoví kámoši, kteří tě spíše povzbudí. V tomhle mi seděl Fery (pozn. red. František Kolář), který dokáže poradit, podat ti ve správnou chvíli rameno, ale když ví, že jsi soustředěný, tak mlčí a tlačí tě očima. Kolikrát se mi stalo, že mě v podstatě cizí lidi dokázali „stáhnout“ dolů. Jednou jsme byli s Rikym (pozn. red. Stanislav Zeman) na písku v Prachově a střídal jsem Bič. Po prvním kruhu jdeš spárkou ke druhému kruhu a v tu chvíli tam přišla skupina východoněmeckých turistů. Já slyšel průvodce, jak jim sděluje, že se jedná o poměrně známou a těžkou cestu. V tu chvíli jsem se zasekl, znervózněl, nechal jsem nohy ve spáře a po hlavě hodil flopa dolů. Kdyby Riky neskočil dva metry mezi turisty, tak jsem se zabil. Tyhle věci na mě hodně působí. Je to o síle, energii a sympatiích mezi lidmi. Někteří lidé mají rádi, když je pozorují jiní lidé, vč. cizích, mně to ale příliš nevyhovuje.

Jaký druh lezení ti nejvíce sedí?

Jsem stěnový lezec, vyhovují mi lišty a malý chyty. Spáry nemám rád, ale dokážu se s nimi vypořádat. Ve stěně máš větší možnost výběru, můžeš si zvolit svůj pohyb. Do spáry narveš ruce, nohy a pídalkuješ. V době od 1981 do 1983 jsem na písku lezl s Pavlem Krupkou, který byl na písku výborný. Reprezentoval Československo. Ten, když byl ve spáře, tak měl člověk pocit, že leze trojku a ono to bylo VIIIa. Nosil poměrně silné brýle, a když jsi ho viděl, tak jsi si myslel, že nikam nevyleze a zabloudí, ale lezlo mu to perfektně. S ním a Rikym jsme večer mluvili o VIIIb a druhý den, než si vybalili kluci věci, tak jsem byl u prvního kruhu. Pavel nám hodil lano a povídá, ať si to dolezeme už sami. Nakonec to Riky vybojoval převislou spárkou až na vrchol. Lezl s námi, dost nás toho naučil, ale jak měl pocit, že už toho umíme dost, tak nás odstavil. Tehdy jsem to dost těžce nesl, ale teď vím, že udělal dobře. Pavel Krupka, Ďoubal, Vodička, Standa Šilhán a další výborní lezci se prezentovali svými výkony na pískovcích i v horách. Bez zbytečného humbuku.

Lákaly tě hory?

Tak já už jsem měl nějaký hory za sebou jako trampík, např. Rumunsko, Bulharsko, ale s horolezcema jsem byl poprvé v roce 1980 asi v září v Tatrách. To už byly nějaký sněhánky, takže jsem se seznámil s mačkama, cepínama atd. Štráchali jsme se žlabama nebo trojkama a čtyřkama na vrcholy a už to byl pro mě zážitek.

Jaký je rozdíl mezi horolezci a trampíky?

To já nevím, horolezci říkají kotlíkáři a trampíci špagátníci. V tom případě jsem oboje. V mých lezeckých začátcích to byla jedna parta, vodáci, horolezci, trampíci. Nikdo nic nespécifikoval, ale spíše se party prolínaly. Po revoluci se party oddělily a specializovaly.

Jaký výstup, který jsi absolvoval, máš opravdu rád?

Takových výstupů jsou mraky. Ale můžu jmenovat pokusy v severní stěně Matterhornu. Byl jsem tam min. čtyřikrát. Kamarádi ze Španělska Oscar s Carlosem mi říkají: „hele Meko, ty by jsi tu mohl dělat horskýho vůdce“ a já jim odpovídám: „Volové, vy jste tady pošestý“. Nakonec jsem vrchol nezdolal, ale byla to pro mě obrovská lezecká i životní zkušenost. Někdy jsem z těch egoistických plánů měl pocit, že už šlapu vedle. Byla to pro mě radost i pláč. Největší šanci na dosažení vrcholu jsme měli s Ferym poprvé. To tam byl s námi i Svinča, který na nás čekal v chatě Hörnli. Měli jsme ideální podmínky, do severu jsme šli sami. Bylo to dobře firnovatý, ale neměli jsme velkou zkušenost a i informovanost byla jen omezená. Asi 400 metrů jsme lezli bez jištění až po první výšvi-

Co tě vedlo k tomu, že jsi začal s lezením?

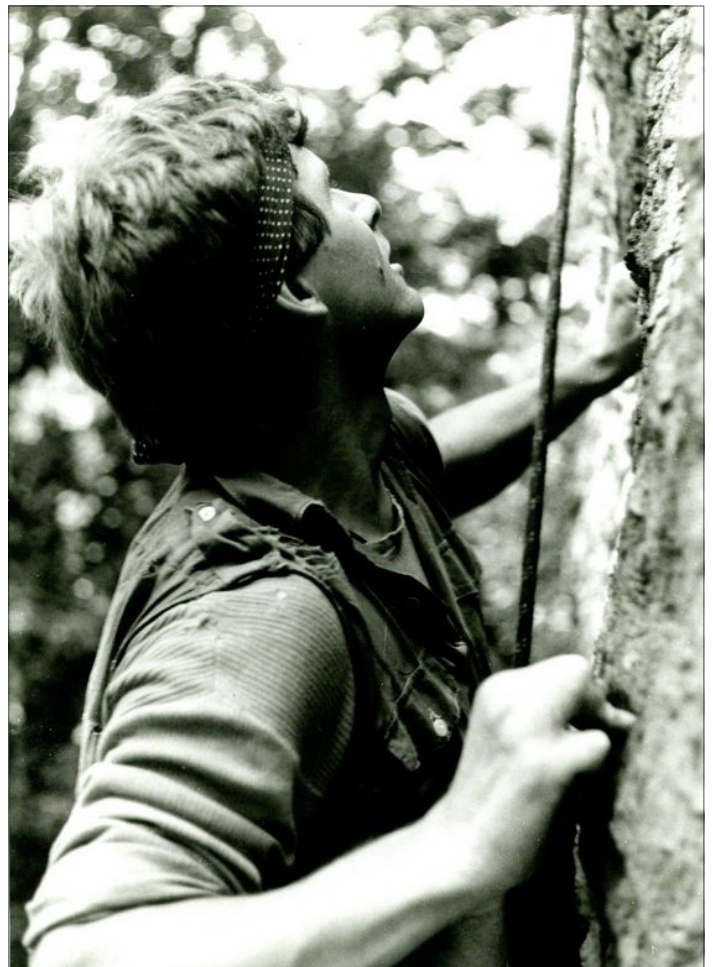
Já jsem vyrostl z trampíku, vždycky jsem byl člověk do přírody. Lezení bylo jen pokračování ve vztahu k přírodě. Když jsme se vrátili s Rikym z vojny, tak jsme trampovali v horách na Pirinu a nebyli jsme schopni překonat lehký lezecký úsek, tak jsme si řekli, že půjdeme k horolezcům a naučíme se základy, abychom si byli schopni těžší úseky odjistit.

V roce 1980 jsme byli s Rikym na Bořni jako trampíci, kamarád Bigar nám nabídl vylezení nějaký cesty a tak vybalil z batohu nějaký smyčky, lano a jiný krámy a ukázal na Údolku na Ďáblovu kazatelnu. Riky to zkusil, ale já si netroufl a tak mě Bigar vydřel Starou cestou, to bylo 5. 5. 1980.

Docela nás to chytlo a zůstali jsme u špagátníků. Já jsem trampoval dál, ale taky jsem lezl. Sice tam byly nějaký výkony, ale přehnaný ambice jsem neměl. Lezecký začátky jsem prožíval ještě s Bouzkem, neboli Štefanem Novákem, který byl taková anomálie. Byl podstatně lepším lezcem než my s Rikym, v dorosteneckém věku byl členem repre, ale byl nad věcí. Kdyby byl ambiciozní, tak to mohl dotáhnout daleko. Ještě s námi po nějaký době lezl Buchar, synovec Rikyho. Začali jsme v TJŠ Jirkov, později HO Klínovec.

A co vybavení?

To byly neskutečný věci, prašivý bílý lano, úvazek z lana, 4 karabiny, štubajky. Po domácku udělaný hexcentriky.

hy. Nechali jsme tady tahačák, lana a šli si dolů na den odpočinout. Měli jsme jít rovnou nahoru, protože pak nám chyběl den dobrého počasí. Když jsme byli na úrovni Solvejky (pozn. red. Solvay hütte), tak přišly sračky. Vítr 130 km/h, teplota až -35°C . Později už to byly jen pokusy.

Můžeš tu stěnu nějak popsat a jaký je tam způsob lezení?

Severka je jako přesýpací hodiny, strašně rozsáhlá stěna, která má na šířku 1,5 km a 1,4 km na výšku. Pro reálnou představu o stěně musíš jít na Zmuttský hřeben. Ze Zmuttského nosu je totiž nádherně vidět rozlehlost a velikost severní stěny. Když tam vlezeš, tak můžeš čekat málo jištění, hodně létajících šutrů. Ze sedmi párů rukavic jsme prošoupali šest páru a tři páry fuseklí, protože očistiš každý chyt a pak spadne prachová lavina. Jištění je tam hodně špatný, takže pro prvolezce hodně morálový. Na 50-ti metrech jsem dal třeba jedno jištění, nebo taky nic. Kdybych spadl, tak Franta ani nezaregistruje, že má nějaký štand. Mně to neřekl, ale jiným lidem přiznal, že kdybych padal, tak se odřízne od lana. A má recht, já bych to taky udělal, alespoň je šance, že to jeden z nás přežije. Mám z té stěny hodně zážitků, ale na to by ti nestačil magneták.

Co se ti honilo v hlavě ve stěně, když jsi věděl, že přichází špatné počasí?

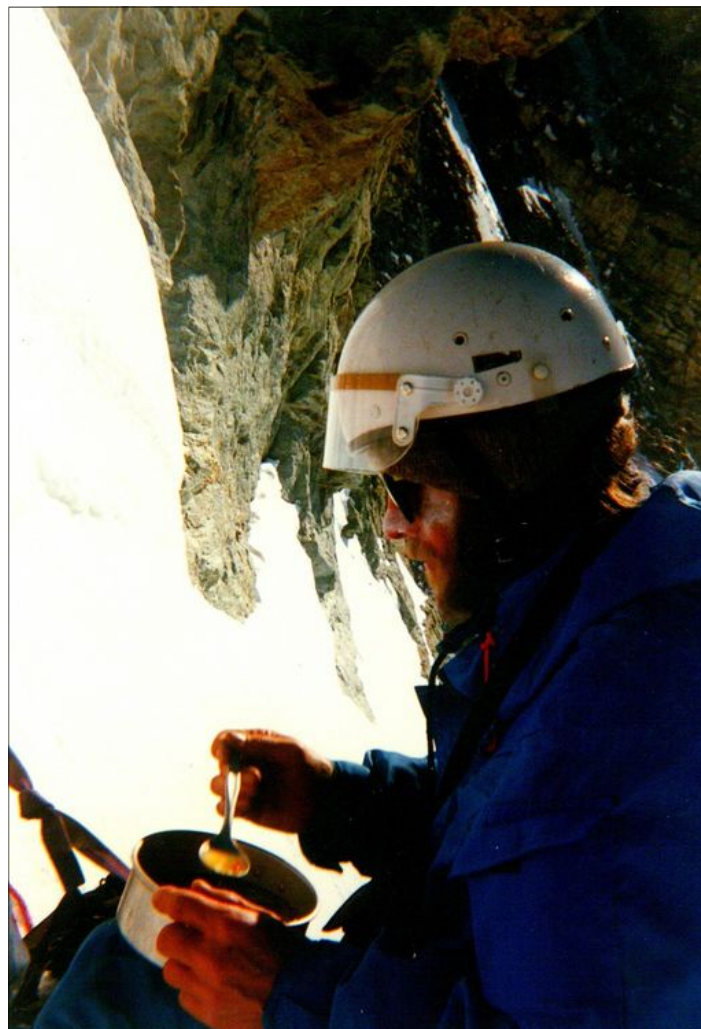
Byl jsem klidný, ani nevím, jak se mi to podařilo, teď už bych určitě nebyl. Už jsem to říkal všem lidem, věděl jsem, že se musím vrátit domu, ať se děje, co se děje, protože doma na mě čekala čtyřměsíční Terezice, která nám zachránila život, aniž by to věděla.

Bylo tam mezi Frantou a tebou nějaké napětí?

Trochu jo, já jsem slíbil Frantovi, že se první noc dostaneme na Solvey. On byl po úraze v Tatrách a bivak ho zaskočil. Po 19-ti hodinách lezení jsem řekl, že už nemůžu, všechno jsem vyváděl... Chvilí byl nervózní, ale pak se zklidnil, stejně jiná možnost nebyla. Já jsem měl sloní nohu, vojenskou bundu a nohy jsem dal do tahačáku. Franta měl nějakou mršinu spacák. Více materiálu by stejně člověk při výstupu neutáhl. Viseli jsme na dvou prašivých skobách, a když jsi se trochu pohnul, tak jsi druhého probudil a měl jsi strach, že už letíš. První délka po bivaku mi trvala 3 hodiny, než jsem se dokázal rozhybat.

Byl jsi tam i na pád?

Určitě. Jednou jsem vyndal „knihovnu“. Visel jsem jen na glazurce na cepínu, otevřel jsem se do údolí, jako dveře, kámen jsem zahodil a pak jsem se zase vrátil ke stěně. Nebo jsem vlezl do vhloubení, zabočil pod převis, prolétla lavina. Rozkousávám si zmrzlý prsty při jištění Franty, abych je vůbec cítil. Franta mi dá matroš, já vylezu 30 metrů, postavím se a celý mi to pod nohama vyjíždí. Stačil jsem přeskočit na vedlejší šutr, který se zázrakem neutrhli. Slyším, jak na Frantu ty kameny padají, volal jsem, jestli je v pořádku. Říkal, že jo, že většina kamenů spadla na tahací pytel, do hlavy dostal jen málo. Pak jsme ale zjistili, že jeden kámen udělal do Frantovy boty velkou díru. To jsme byly už dost vysoko, ale nezmatkovali jsme,

protože jsme už věděli, že se dostaneme na Solvejku.

To muselo být psychicky dost náročné.

Bylo, ale já byl celkem vyrovnaný do té doby, než asi dva roky poté jsem viděl Chorvaty ve stejných místech, jak se pohybují po bivaku hlemýždím tempem, to se mi rozklepala kolena. Když přišli na chatu, tak vypadali jako živý mrtvoly a já si uvědomil, že jsme na tom byli s Frantou úplně stejně. Jak člověk riskuje a lezci si zahrávají a většinou si to vůbec neuvědomují. Většina lezců vnímá překonávání obtíží jako hrdinské činy. Není to ale tak, člověk si zahrává a je jen otázka času, kdy a jak moc si nabije.

Evidentně jsi začal přemýšlet nad smyslem svého počínání.

Po Matterhornu už jsem vnímal, že lezci mají v takové stěně jako je severní stěna na 50 procent zaděláno na problém. Jsou to jen kecy, že se mi nemůže nic stát. Z Matterhornu jsem se dostával psychicky dva roky, fyzicky alespoň rok. Měl jsem omrzlé prsty na nohou a na rukou mi chtěl doktor amputovat dva prsty.

Jak vidím, tak máš všechny prsty. Jak jsi je léčil?

Existují prášky na roztahování cév. Já jsem si místo toho koupil černou kávu a rum. Zvenku jsem si je namáčel heřmánkem. Prsty jsem si propichoval sterilníma jehlama. K lékařům nemám důvěru, příroda léčí a lékař uzdravuje. Z Matterhornu jsme přijeli v březnu a já v červnu chodil zahalený až ke krku při sebemenším větříku. Pro

mě to byla obrovská zkušenost, kdy jsem pochopil spoustu věcí, jako že nefunguje „co tě nezabije, to tě posílí“. Funguje to tak, že člověk nasbírá velký množství zážitků do pomyslné kapsičky než dojde do stavu, kdy jeho tělo a psychika už nemůže dál. Dostane psychosomatický šok jen, když někdo udělá pař! A pak člověk leží půl roku a na nic nereaguje. Léčitelka mi řekla, že se blíším tomu bodu a já si to uvědomil.

Kdy jsi v důsledku svých úvah změnil přístup k lezení?

Asi před třemi roky, když jsem se přestal stavět k lezení, že to musím udělat za každou cenu. Při sólo lezení máš pocit, že nemáš problémy, tak trochu popřeš pud sebezáchovy. Lezením vyjadřuješ rovnováhu mezi tělem a duší, jestli něco překročíš, tak už si ukládáš do kapsičky.

Nemáš pocit, že jsi svými sóly víc získal, než ztratil?

To víš, po bitvě každý generál. Když to vezmu zpětně, tak lezeš, nějak se snažíš vyvíjet, tak tě strach moc nepadá, víceméně ho potlačuješ. V současné době mám už jakýkoliv vrchol výkonnosti za sebou, už nemám fyzický dispozice a s tím souvisí i ty psychický. Teď už lezu jen pro radost. Z lezení už cítím čistě vnitřní spokojenost. Třeba mi někdo řekne, že jsem ten adrenalin nebo schopnosti spálil zbytečně, ale mně se to líbilo, tak jsem to strávil takhle. Vždycky mě oslovovala příroda, a když jsem lezl, ať už na jakékoliv úrovni, tak jsem k ní byl blíže, jako k matce.

Může tě skála vzrušit?

Může určitě. Ta tě musí přitahovat, jinak na ní nelezeš. Nejsou tam sexuální motivy, ale ta skála mě láká, čerpám z ní energii. Hlavně z vysluněné skály, mazlím se s ní jako ještěrka.

Jak teď trávíš čas v přírodě?

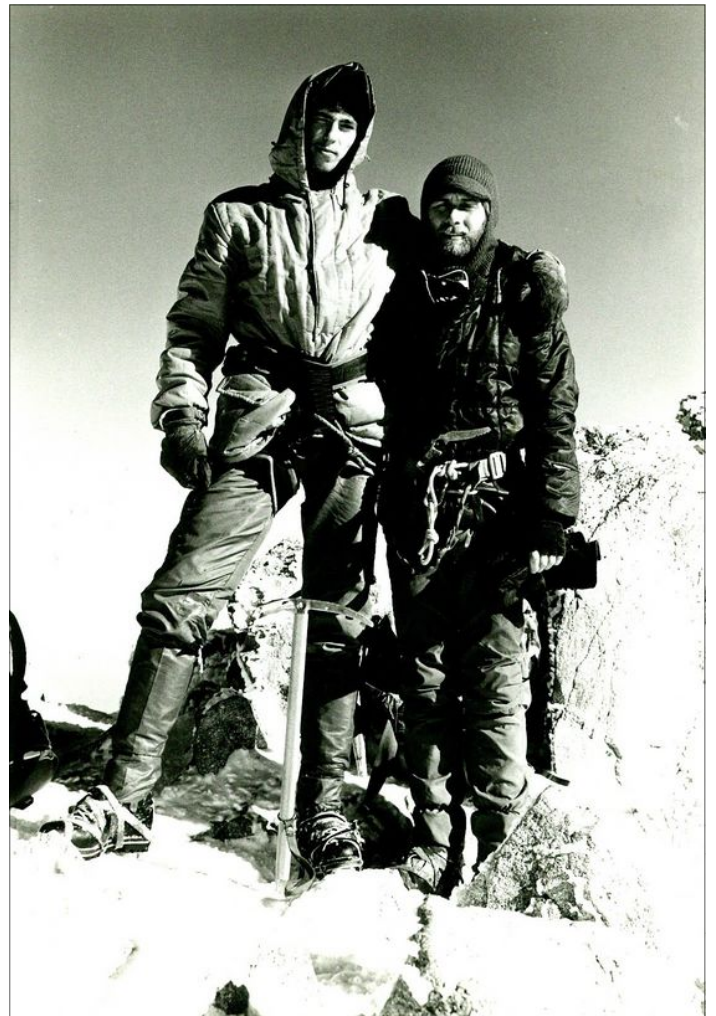
Pořád stejně, trampuju, sjíždím řeky, lezu, jezdím na kole. Trampování asi převažuje, tam hlavně nacházím country, folk a trampskou muziku. Horolezci postrádají dobrou muziku, mají jen pár písniček. Trampíkům říkám, že mě romantika málem zabila, protože to je to, co jsem na těch kopcích hledal, ne ta čísla.

Zmínil jsi se, že se Franta poranil v Tatrách, byl jsi u toho přítomen?

To bylo asi v roce 1989. Ještě nebyl sníh. Já, Franta a jeden dobrý horolezec, kamarád z práce Víťa, jsme zlezli 5+ na Ošarpance. Byli jsme na hřebínku a kazilo se počasí, tak jsem našel štand pro slanění. Dvě skoby v plotně. Nebyly moc dobré, tak jsem je na to upozornil, pomalinku jsem slanil, Víťa taky a Franta se do toho opřel a vytrhl štand. Franta letěl asi 25 metrů a my jsme stačili stočit lano kolem nějakého výstupku a lehnout si na něj. Měl děsnou kliku, že po těch kotrmelcích dopadl na nohy. Měl spoustu zlomenin a zborcené kotníky. Víťa řekl, že tam nejde, tak jsem udělal slanění a jel dolů pro Frantu. Tam jsem mu zafixoval zlomené nohy a oblékl ho. Hodil jsem si ho na záda, sice byl štíhlý, ale je to kus chlapa. Víťa mě dobíral a já jsem ho táhl dvojkovým terénem. Vždycky jsem udělal krok, zvedl mu nohy atd. Trvalo to dlouho a mezitím nám na pomoc přišli z bivaku Ostraváci a Košičáci. Někdy kolemdoucí pán nám půjčil fólii, další běžel pro horskou službu. Táhlí jsme ho do Zlomisek, tam přišla horská a doktor dal Frantovi injekci proti bolesti. Pak šel do špitálu do Popradu, asi po čtyřech dnech byl převezený do Mostu, kde ho operovali. A marodil skoro rok. Franta byl po celou dobu hodně statečný.

Ty jsi tam byl jako zkušenější. Jak to na tebe dopadlo?

Samozřejmě jsem si dělal výčitky. Než jsme slanili, tak

kluci zhodnotili štand průpovídkou, kterou jsme používali, když něco bylo nejistý „to je dobrý, že by na tom mohli padat sloni“ a já jsem tomu podlehl. To jsem neměl, ale je fakt, že jsem splnil to, co jsem měl. Udělal jsem stanoviště, první jsem slanił a dal jsem avízo, že je to nebezpečný, tak ať jedou pomalu. Přesto se výčítám nevyhneš.

Pochyboval jsi někdy o smyslu lezení?

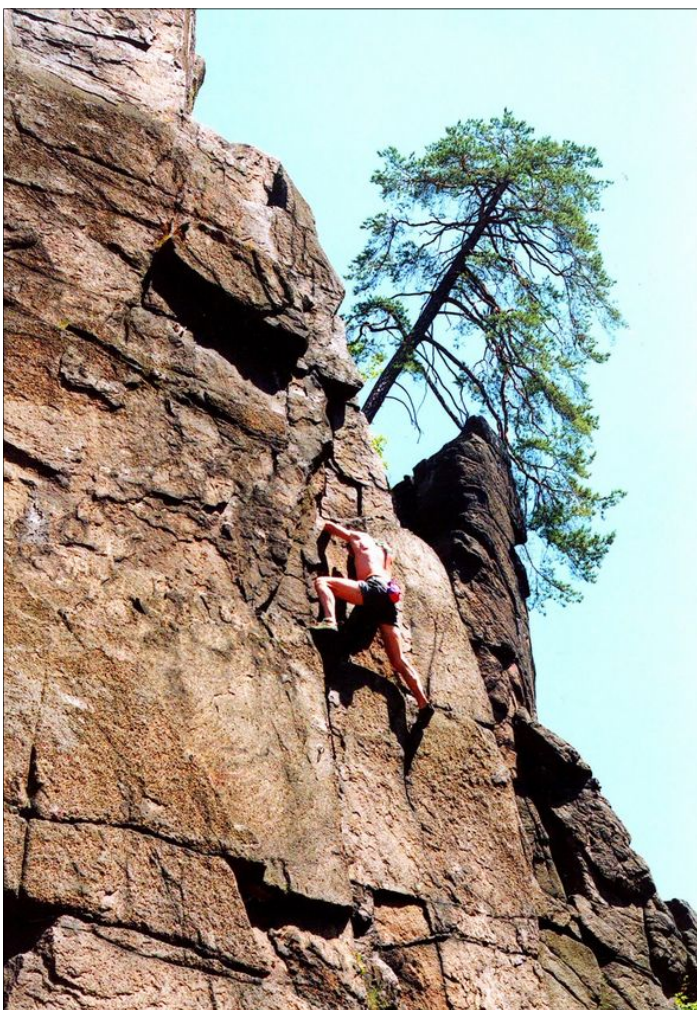
V té době ne, tehdy jsem se choval sobecky. Kdybych nad tím přemýšleł hlouběji, tak bych s tím sekl... On mi to nikdy nevyčítal, já jsem mu říkal, že jsem to v podstatě způsobil, ale on si to snad připustil až někdy v Peru.

Když jsme potom byli na chatě a všichni byli chytří, tak v rohu seděl chlap asi o deset let starší. Poslouchal a pak se zvedl a říkal: „Držte zobáky, jste normální obyčejný lidi jako on nebo já. Já jsem z toho žlabu před 10-ti lety vylít po palici až dolů a byl jsem stejně blbej jako vy“ a pak si šel zase sednout. V tu chvíli si asi každý uvědomil, že to dojde na každého, míň nebo víc, ale dojde, leda by jsi nic nedělal.

Zdá se, že Franta byl tvým oblíbeným partnerem. Jak jste se vůbec poznali a neměli lidi strach po tom karambolu s tebou lézt?

Myslím, že strach neměli.

Sice jsem začal s Rikym, ale on byl ambiciózní a já jsem začal víceméně lézt sám do doby, než mě vyhledal Franta. Měl po vojně, přijel ke mně domů, my se už znali dřív.

Povídá, jestli jsem Meky, já že jo a on, že se stěhuje do Kovařské, a že se mnou bude lézt. Byli jsme dobří kamarádi a ideální dvojka. Nic jsme nemuseli říkat a věděli, co ten druhý udělá. On měl lezecký nárůst před očima, já už potom nevěděl, co mu mám ukázat. On byl strašně vnímavý, snažil jsem se ho držet zpátky, protože v horách je to jiný, jak na skalkách. A když po roce po Tatrách přišel, že je připravený na Matterhorn, tak jsem mu nedokázal odmítnout. Franta je spolehlivý jako lezec i člověk, dolezl mě strašně rychle. Když člověk řekne něco patetického jako „Vrátím se z hor s tebou nebo vůbec ne“, tak to jsme pociťovali spolu.

A jiní spolulezci?

Další byli Štanda „Riky“ Zeman, Buchar, Zdenek Doskočil, Honza Šesták, Radek, Ota Štejnarovic a Štěpán Havelka, prostě stará garda, to byla výborná parta, ale hlavně Franta.

Co bylo pro tebe horší, Huascarán nebo Matterhorn?

Určitě Matterhorn. Dva roky po něm jsem měl psychicky dovolenou, absolutně vypatláno, kdy jsem měl i halucinace. Bavil jsem se s felčarama a oni mi řekli, že je to normální a srovná se to. Srovnalo se, ale kapsička byla hodně naplněná.

O Huascaránu je toho dost známo. Sestup byl velice dramatický mimo jiné kvůli tvému zranění, ale mě zajímá např. ledvinová kolika, která tě tam postihla. Jak jsi vnímal takové nepříjemnosti při výstupu?

Na Huascaránu jsme byli jedenáct dní a už druhý den jsem cítil velké bolesti, že jsem se nemohl hýbat. Probral jsem to s lékařem (pozn. red. Antonín Pultar) a shodli jsme se na tom, že je to asi důsledek dehydratace. Takže jsem půl dne vyčkal a pak to bylo bez potíží, dokud jsme nedosáhli vrcholových částí kopce. Myslím ale, že tam byl problém v něčem jiném. Už před výstupem jsme měli určitě vedoucího ve vrcholovém týmu. Problém vznikl mezi mnou a Hofmankou (pozn. red. Zuzana Hofmannová), jako mezi ženskou a chlapem a ještě se ona cítila jako zkušená himalajská horolezkyně. Jířa (pozn. red. Jiří Šťastný) byl neutrální a Franta spíš inklinoval k Zuzce. Čtyři dny jsem tahal já, abych se tomu vyhnul a taky jsem věděl, že si ostatní poradí, a že přijdou horší věci a oni mě vystřídají. Měli jsme jídlo na každý den, co jsi snědl, to jsi snědl, neměli jsme poslední tři dny plyn, tak jsme žrali sníž. Pak jsme na vrcholu viděli, že se na nás podpurná skupina vyplajzla, nebylo to veselý.

Nepociťoval jsi jako křivdu, že Franta držel se Zuzkou?

Možná pociťoval, oni si notovali jako kamarádi, on jí asi bral jako ženu k ochraňování. Ona to potom řekla v nějakém článku naplno, že jsme se v podstatě navzájem z žádného předchozího kopce neznali. Novináři ode mě chtěli slyšet můj názor, ale já jsem to odmítl a možná to bylo špatně. V podstatě se Zuzčina verze obecně zažila.

Byl někdo, koho jsi si vážil?

Tak v té době to byl Šmídák (pozn. red. Miroslav Šmíd),

jako člověk i jako horolezec. Dobře lezl, dělal sóla, dokazoval, že to jde i v komunistickém státu. Spoustu věcí udělal v ledu i na skalách, ale brali ho tak, že Šmíd leze taky dobře, ale snažili se o něm mluvit spíš okrajově. Pak jsem četl články z lezeckých časáků o Barberovi (pozn. red. Henry Barber) a hlavně John Gillovi, zakladateli boulderingu. To jsem si říkal, že jestli existuje čistota lezení, pak je to tohle. On má jen boty a maglajz a leze těžké cesty. V Británii do 5. stupně každý leze sám a pak začnou přemýšlet, že si koupí lano. Když jsme v tom Perštejně, tak když jsme začínali, tak jsme sem přišli, kluci viseli v žebříkách a já si říkal, že chci jít po skále. Oni ale tvrdili, že kdo nemá žebřík, tak není horolezec. Jen jsme tam byli sami a už jsem zkoušel vylézt cesty bez technických prostředků. Najednou přišli a já jim ukazuju žebřík, jako že lezu podle jejich pravidel. Postupem času jsem si prosadil normální lezení. Ukázal jsem jim články, co mě zajímaly, jestli 3 metry nebo 20 metrů skály, na tom nezáleželo. Chci, aby skála měla stejnou šanci odmítnout mě. Když na to nemám, tak tam nemám co dělat. Čistota je důležitá, při sólu si uvědomíš, kde jsou tvé hranice. Musíš být upřímný sám k sobě, to je patřičný důvod, buď dolezeš, nebo spadneš.

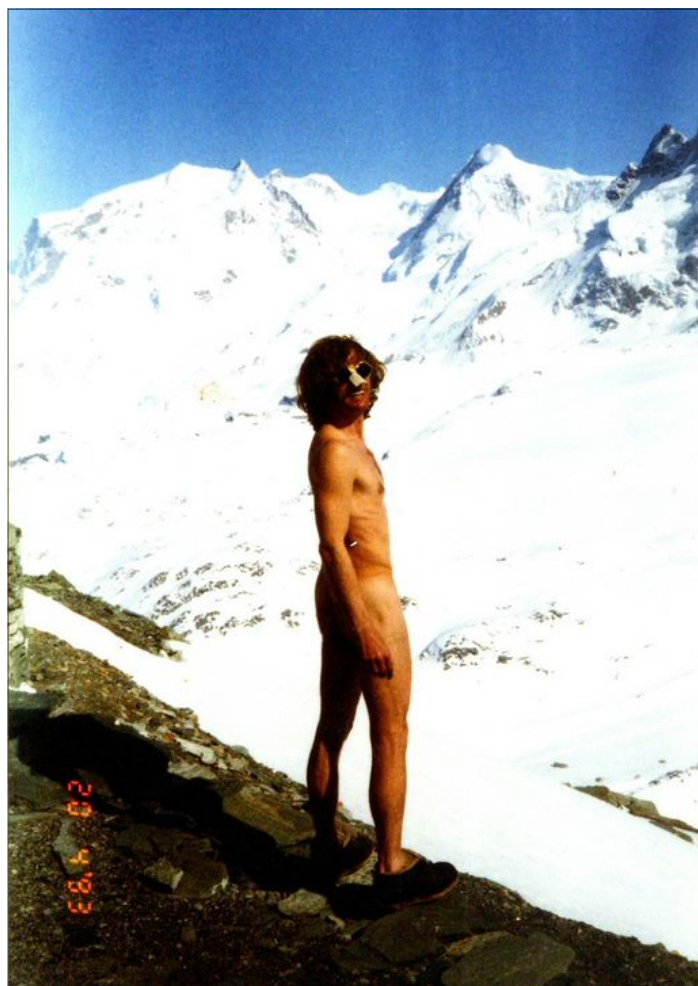
Jaké cesty, které jsi lezl free sólo, tě oslovily?

K sólu musíš přistupovat se vší pokorou. Na malých skalách v Boči jsem lezl pěkný sólo Zvedej! 5+ a ani to nebylo o moc těžší. Do té cesty se musíš celý vložit, pozvolna graduje k vrcholu a u vrcholu jsou tři nejtěžší kroky. A nebo zkuste dát Hodinu usmiření na Strašidlech, bude to protiváha všech slov... Musíš jí pochopit a v klidu projít. Takhle vypadá slušně vylezená sólo cesta.

Nebo Letité čekání 6+ na Sfingách. Chodil jsem tam dva nebo tři roky, zkoušel jsem dva kroky a pak přišel okamžik, kdy mě to pustilo. To je ten důvod, proč to sólo lezení je tak báječné.

Kolik máš odhadem prvovýstupů?

Asi 250, z toho 50 cest, zbytek většinou bouldery.

Jaké knihy tě ovlivnily?

Londonovky, Verneovky, Seaton a horolezecké, které byly k mání. Dnes je větší výběr.

Máš nějakou nenaplněnou touhu v podobě hory?

Koukám se na to s nadhledem, všechny kopce, který jsem nevylezl, tak by každý mohl být nenaplněná touha. Mám rád lezočundry, pohoda klídek, žádný velký ambice.

Nějaká oblíbená hesla?

Na čistotu seru, k vrcholu se deru :). Nač stahovat kalhoty, brod je ještě daleko. Víc než čistota lezení mě zajímá čistota mého konečníku. A to můžu i upřesnit, otec umřel na rakovinu konečníku, takže jo čistota lezení, ale toaletní papír je toaletní papír...

VÝSTUPY:

Španělsko, Itálie, Francie, Bulharsko, Rumunsko, Kavkaz, něco málo v Alpách, Huascarán.

Za těch třicet let se něco nasbírám...